

TWEE MANIEREN OM DE ZORG IN
JOUW GEMEENTE TE VERBETEREN

‘HUISARTS, LAAT JE HOREN IN DE LOKALE POLITIEK’

In politiek Den Haag worden belangrijke besluiten over de zorg genomen. Maar de keuzes die een gemeente maakt, zijn minstens zo bepalend voor de huisartsenzorg. Hoe kun je daar als huisarts invloed op uitoefenen?

TEKST: CORIEN LAMBREGTSE

Er zijn twee manieren om invloed uit te oefenen op lokaal beleid. De eerste manier: samenwerken. Bouw een goede werrelatie op met de gemeente. Leg lijnen naar het sociale domein, zoek vaste contactpersonen en organiseer regelmatig overleggen. De tweede manier: je op de politiek richten. Klop aan bij wethouders, gemeenteraadsleden en lokale partijen. Lobby voor de belangen van de (huisartsen)zorg – of word zelf politiek actief. Samenwerken, de eerste manier, gaat huisartsen en gemeenten steeds beter af. Daar zijn mooie voorbeelden van, zoals in Groningen en in Neder-Be-tuwe (zie kaders). De tweede manier, politieke beïnvloeding, is een pad dat maar weinig huisartsen bewandelen.

■ BEMOEIEN

Er zijn te weinig huisartsen die zich in de lokale politiek verdiepen, vindt Nienke Nieuwenhuizen, sinds mei dit jaar wethouder volksgezondheid, welzijn, wonen & zorg, onderwijs en jeugd in Almere en daarvoor CDA-fractievoorzitter en raadslid. Als specialist ouderengeneeskunde (SO) en oud-voorzitter van beroepsvereniging Verenso vindt ze het enorm belangrijk dat er meer kennis en ervaring vanuit de zorg worden ingebracht in de lokale, politieke democratie. ‘De zorg moet lokaal veel hoger op de agenda. Neem de huisartsenzorg. Er zijn steeds meer mensen zonder vaste huisarts. Dat is niet alleen een probleem voor hén, maar ook voor de gemeente. De lokale gezondheidszorg

‘Samenwerken levert gezondheidswinst op’

In de provincie Groningen werken huisartsen en gemeenten al jaren nauw samen. Volgens huisarts Trudy Oldenhuis, ambassadeur namens de LHV-afdeling Groningen en voorzitter van de regionale huisartsenorganisatie DokNoord, werkt dat goed. ‘We bereiken hier mooie resultaten.’

‘Onze provincie zit al midden in de vergrijzing. De zorg staat onder druk. Daarom is in 2022 het netwerk Gezond Groningen opgericht’, vertelt Oldenhuis. ‘Het netwerk bestaat uit alle relevante partners uit het medische én sociale domein: huisartsen, ziekenhuis, GGD, gemeenten, welzijnsorganisaties en kennisinstellingen. We zien allemaal dat we het gezondheidsvraagstuk gezamenlijk moeten aanpakken. Dat begint met elkaar kennen, elkaars perspectief zien en elkaars taal begrijpen. Dat geeft ruimte om tot duidelijke samenwerkingsafspraken te komen.’

RANDVOORWAARDEN

De huisartsen zijn binnen het netwerk vertegenwoordigd door de regionale huisartsenorganisatie (RHO) DokNoord. ‘Er is één RHO in Groningen, dat maakt

ons slagvaardig en sterk. We spreken met mandaat van onze achterban.’ De Groningse gemeenten worden vertegenwoordigd door één gemeente, die namens de andere gemeenten spreekt. Oldenhuis: ‘Het netwerk maakt het overleggen gemakkelijker. We stemmen de randvoorwaarden regionaal af. Gemaakte afspraken gelden voor alle partners, dus ook voor alle gemeenten. Zo nodig worden op lokaal niveau nadere afspraken gemaakt. Dat scheelt alle partijen, dus ook huisartsen, heel veel overleg.’

WELZIJN OP RECEPT

Het netwerk Gezond Groningen heeft vier actielijnen, waaronder ‘Meer doen met minder middelen’ en ‘Preventie en Samenleving’. Vier stuurgroepen werken

elk een actielijn uit. De deelnemende organisaties vertalen de gemaakte afspraken door naar de praktijk. Een voorbeeld zijn de afspraken over *Welzijn op Recept*, zegt Oldenhuis. ‘Iedere huisartsenpraktijk heeft per 1 januari 2026 voor 4 uur per week een welzijnscoach. Huisartsen krijgen daar een vergoeding voor. Verder is afgesproken dat alle verwijzingen via Zorgdomein lopen en dat de welzijnscoaches scholing krijgen. In de meeste huisartspraktijken werkt dit inmiddels al. Als DokNoord blijven we monitoren of de afspraken in elke gemeente worden waargemaakt. Als ergens problemen zijn, bespreken we dat in de stuurgroep en zo nodig in het bestuur van Gezond Groningen.’

GEZONDHEIDSWINST

De samenwerking heeft volgens Oldenhuis inmiddels mooie resultaten opgeleverd. ‘Partijen weten elkaar te vinden en gaan gelijkwaardig met elkaar om. Naast Welzijn op recept, hebben we in de hele provincie valpreventie uitgerold en de wachtlijsten in de ggz verkort. Daarmee bereiken we gezondheidswinst voor inwoners én ontlasten we de zorg – ook de huisartsenzorg.’

**Trudy
Oldenhuis,
huisarts in
Groningen
en voorzitter
DokNoord**

‘Politieke partijen zijn blij met input van huisartsen’

‘Huisartsen en gemeente weten elkaar hier te vinden’

Linda Schoots-Verkleij,
praktijkhoudend huisarts Neder-Betuwe,
contactpersoon gemeente

In de gemeente Neder-Betuwe weten huisartsen en gemeente elkaar goed te vinden. Of het nu gaat om de zorg voor Oekraïense vluchtelingen, arbeidsmigranten of kleinschalige woonzorgvoorzieningen, vertelt huisarts Linda Schoots-Verkleij.

De gemeente Neder-Betuwe telt zo’n 25.000 inwoners, verdeeld over zes dorpen, waaronder Ochten, Kesteren en Dodewaard. Er zijn zes huisartsenpraktijken die samen met twee huisartsenpraktijken uit een aangrenzende gemeente een hagro vormen. ‘Het initiatief voor samenwerking kwam vanuit de gemeente’, vertelt Schoots-Verkleij. ‘Zij namen in 2022 contact met ons op, vanuit de gedachte: als we elkaar beter weten te vinden, hebben we daar allebei voordeel van. Sindsdien hebben we regelmatig overleg.’

GROOT EN KLEIN OVERLEG

Eén keer per jaar is er een groot overleg met twee wethouders en betrokken beleidsmedewerkers. Hiervoor worden alle huisartsen in de gemeente uitgenodigd. Schoots-Verkleij: ‘We bespreken alles wat er speelt. Doordat de wethouders en beleidsmedewerkers erbij aanwezig zijn, is er slagkracht om knelpunten op te lossen.’ Een half jaar daarna volgt een klein overleg met de gemeentelijke coördinatoren en de twee contactpersonen namens de huisartsen, onder wie Schoots-Verkleij: ‘We bespreken of alles goed loopt en wat er beter kan.’ Tussen de overleggen door is er zo nodig telefonisch of mailcontact.

OPVANG VLUCHTELINGEN

Dankzij deze overleggen zijn er dingen bereikt die volgens Schoots-Verkleij anders niet of veel moeilijker te regelen waren. ‘Een voorbeeld is de zorg voor een extra groep Oekraïense vluchtelingen. Wij vangen al sinds het begin van de oorlog vluchtelingen op. Geen van de huisartsenpraktijken kon er nog 50 mensen bij nemen. Toen we dat uitlegden, snapte de gemeente dat wel. Uiteindelijk kwamen we tot de oplossing om een dag per maand een waarnemend huisarts in te huren, die door de gemeente wordt bekostigd. Die

waarnemer gaat samen met een tolk de opvanglocaties langs om patiënten te zien en zorgt meteen ook voor dossieropbouw. Dat scheelt ons en een andere praktijk minstens tien consulten van een half uur per maand. Patiënten met klachten die niet kunnen wachten, kunnen natuurlijk direct in de praktijk terecht.’

WOONZORGVOORZIENINGEN

De kwestie rond kleinschalige woonzorgvoorzieningen is een ander voorbeeld. ‘De gemeente was eerst heel enthousiast over dit soort nieuwe woonvormen en werkte graag mee aan de vestiging ervan, zonder te beseffen wat dat voor huisartsenpraktijken betekent’, vertelt Schoots-Verkleij. ‘Wij hebben letterlijk tegen de gemeente gezegd: ‘Wij kunnen ouderen in zo’n voorziening niet alle medische zorg bieden. Er moet een specialist ouderengeneeskunde geregeld zijn. We werken aan een oplossing met de betrokken organisaties, maar zolang die er niet is, kunnen wij geen zorg leveren.’ Nu ziet de gemeente erop toe dat een woonvoorziening pas een bouwvergunning krijgt als er afspraken zijn gemaakt met een huisartsenpraktijk.’

HUISVESTING

Ook op het gebied van huisvesting is de gemeente volgens haar anders gaan denken. ‘De gemeente beschouwde huisartsen als commerciële ondernemers als het ging om vastgoed, tot we uitlegden hoe onze financiering werkt. Dat we te maken hebben met vaste tarieven en huisartsen niet zomaar commerciële tarieven voor panden kunnen betalen.’ Wat de samenwerking met de gemeente Neder-Betuwe zo succesvol maakt? ‘Ik denk dat het helpt dat we een kleine gemeente zijn en dat de huisartsen hier allemaal erg betrokken zijn en elkaar goed kennen. Gemeente en huisartsen zien elkaar als belangrijke ketenpartners. Het is niet voor niets dat bij het jaarlijks overleg met de wethouders alle huisartsenpraktijken aan tafel zitten.’

Op pagina 30 lees je meer over de aangescherpte afspraken over het oplossen van financiële knelpunten bij huisvesting.

‘Raadsleden nemen besluiten die op papier logisch lijken, maar in de praktijk niet werken’

heeft grote invloed op het welzijn van inwoners. Gemeenten hebben een grote rol in hoe die zorg wordt georganiseerd. Dus als je als huisarts vindt dat het beter moet, bemoei je dan met de lokale politiek.’ Volgens Nieuwenhuizen is de inbreng van huisartsen dringend nodig. ‘Weinig raadsleden kennen de wereld van de zorg van binnenuit. Daardoor nemen ze besluiten die op papier logisch lijken, maar in de praktijk niet werken.’ Met de gemeenteraadsverkiezingen in maart 2026 in aantocht, is dit volgens haar hét moment om invloed uit te oefenen. ‘Lokale politieke partijen schrijven nu hun verkiezingsprogramma’s. Daar zijn onderwerpen bij die direct impact hebben op de huisartsenzorg, zoals Wmo-voorzieningen, jeugdzorg, ouderenzorg en respijtzorg. Ga met partijen in gesprek en kom met ideeën die de zorg, ook de huisartsenzorg, kunnen versterken.’

■ FRUSTRATIES

Veel huisartsen hebben frustraties over gemeentelijk beleid, maar weten

niet hoe ze daar invloed op kunnen uitoefenen. Nieuwenhuizen: ‘Ze denken dat politiek ingewikkeld is. Maar het is niet anders dan wat je als huisarts in de spreekkamer doet. Eerst luisteren: wat vindt deze partij belangrijk? Dan vragen stellen: zien jullie wat dit beleid betekent voor patiënten en huisartsen? En dán met een oplossing komen. Zo concreet mogelijk, want daar houden politici van.’ Niet iedereen hoeft volgens haar raadslid te worden. ‘Je kunt ook op andere manieren impact hebben. Lees de verkiezingsprogramma’s van partijen die je aanspreken. Kijk wat er in de begroting van de gemeente over zorg staat. Ga eens met een collega-huisarts naar een raadsvergadering. Stuur een mail naar een politieke partij om uit te leggen waar je als huisarts tegenaan loopt. Vraag of een partij daar iets aan wil doen of kom zelf met een idee. Je zult zien dat politieke partijen blij zijn met die input. Nog een advies: doe het samen. Dus niet tien aparte mailtjes, maar één mail namens alle huisartsenpraktijken in jouw gemeente. Dat maakt indruk.’ Niets doen is wat Nieuwenhuizen betreft geen optie. ‘Als je vindt dat het beter kan en moet, laat dan van je horen. Daarmee kun je net die verandering brengen die nodig is om de druk op de huisartsenzorg te verlichten. In de lokale democratie worden belangrijke keuzes gemaakt, bijvoorbeeld over onderwerpen als hulpmiddelen, GGD en jeugdzorg, maar ook over de vraag of er in nieuwbouwplannen ruimte wordt gemaakt voor een huisartsenpraktijk.’

Oproep aan politiek actieve huisartsen

Ben jij huisarts en betrokken bij de gemeentepolitiek of stel je je verkiesbaar bij de komende verkiezingen? We horen graag jouw verhaal en zijn benieuwd naar je ervaringen. Stuur een e-mail naar DeDokter@lhv.nl.